

Seat No. : _____

XX-138

B.A. Sem.-IV

April -2013

CC 211 – Psychology

(Child Development)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) શાળા પહેલાનાં અને પ્રાથમિક શાળામાં જતાં બાળકનાં વ્યક્તિત્વની ચર્ચા કરો. ૭

અથવા

બાળકનાં વ્યક્તિત્વ વિકાસમાં જાતિગત ભૂમિકાની રૂઢિબદ્ધતાનું વર્ણન કરો.

(બ) બાળકનાં ભાષાકીય વિકાસનાં તબક્કાઓ સમજાવો. ૭

અથવા

ભાષાનાં કાર્યો વિશેની સમજૂતી આપો.

૨. (અ) બાળકનાં બૌદ્ધિક વિકાસની સમજૂતી આપતા તબક્કાઓ વિશે ચર્ચા કરો. ૭

અથવા

સર્જનાત્મકતાનાં આવશ્યક સંસાધનો સમજાવો.

(બ) નૈતિક-વિકાસ એટલે શું ? નૈતિક વિકાસ પર અસર કરતાં ગમે તે બે ઘટકોની ચર્ચા કરો. ૭

અથવા

આત્મ-નિયંત્રણની શરૂઆત કેવી રીતે થાય છે તે સમજાવો.

૩. ટૂંકનોંધ : (ગમે તે ચાર) ૧૬

(૧) વ્યક્તિત્વ વિકાસમાં શાળાજીવનનું મહત્ત્વ

(૨) ધ્વનિશાસ્ત્ર અને વર્ણશાસ્ત્ર - ભાષાનાં અંગો તરીકે

(૩) બુદ્ધિનું વિસ્તરણ

(૪) મંદબુદ્ધિનાં બાળકો

(૫) સ્વ-નિયંત્રણ અને આક્રમકતા

(૬) નૈતિક ધોરણોનું આંતરીકરણ

૪. એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો :

૧૨

- (૧) વ્યક્તિત્વની મનોવૈજ્ઞાનિક વ્યાખ્યા આપો.
- (૨) અમૂર્તીકરણ એટલે શું ?
- (૩) વાક્યરચનાશાસ્ત્ર એટલે શું ?
- (૪) બુદ્ધિ માપનનું સૂત્ર આપો.
- (૫) નૈતિક વર્તન એટલે શું ?
- (૬) સાધનરૂપ આક્રમકતા એટલે શું ?

૫. (અ) ખાલી જગ્યા પૂરો :

૮

- (૧) _____ એટલે સામાજિક-સાંસ્કૃતિક અપેક્ષાઓ મુજબનું સ્ત્રી અને પુરૂષનું વર્તન.
(જાતીય-ભૂમિકા, રૂઢિબદ્ધતા)
- (૨) _____ વર્ષની વયે બાળક અમૂર્ત વિચારો વ્યક્ત થાય એવા શબ્દો અર્થપૂર્ણ બોલવા લાગે છે. (૧૧, ૬ થી ૧૦)
- (૩) _____ એ સંદેશા વ્યવહારનું અગત્યનું પાસું છે. (સંદેશો, ભાષા)
- (૪) પર્સનાલિટી (Personality) શબ્દ લેટિન ભાષાનાં _____ શબ્દ પરથી ઉતરી આવેલ છે. (Persona, Person)
- (૫) જીન પિયાજેનાં અભ્યાસો મુજબ બોધાત્મક વિકાસની ઔપચારિક ક્રિયાત્મક અવસ્થા _____ વર્ષ પછી જ શરૂ થાય છે. (૧૧, ૭-૧૧)
- (૬) _____ એટલે વ્યક્તિ પોતે સ્ત્રી છે કે પુરૂષ તે અંગેની લાક્ષણિકતાઓનું પ્રત્યક્ષીકરણ. (જાતીય-ભૂમિકા, સ્વ-ઓળખ)
- (૭) _____ એ ધાર્મિક અને સામાજિક રીતે સારી અને આવકારદાયક ગણાતી વર્તન તરેહો. (નૈતિક ધોરણો, અંતરીકરણ)
- (૮) થોર્નડાઈકે બુદ્ધિનાં _____ પ્રકાર ગણાવ્યા છે. (ત્રણ, પાંચ)

(બ) જોડકાં જોડો :

૬

અ	બ
(૧) સ્મીથ	(a) સર્જનાત્મકતા અંગેના સંસાધનો
(૨) બિને-સાયમન	(b) દ્વિઘટક સિદ્ધાંત
(૩) જીન પિયાજે	(c) શિશુની શબ્દો બોલવાની ગતિ પરનાં અભ્યાસો
(૪) એલ.એમ. ટર્મેન	(d) પ્રથમ બુદ્ધિ કસોટી
(૫) સ્પીઅરમેન	(e) પ્રતિભાસંપન્ન લોકો પર અભ્યાસ
(૬) એલ.ઈ. બર્ક	(f) બોધાત્મક વિકાસનાં તબક્કા

Seat No. : _____

XX-138

B.A. Sem.-IV

April -2013

CC 211 – Psychology

(Child Development)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Discuss the personality of pre-school child and elementary school child. **7**

OR

Describe the stereo Gender-typing of a child in personality development.

- (b) Explain the stages of language development of a child. **7**

OR

Explain the functions of language.

2. (a) Discuss the stages of intellectual development of a child. **7**

OR

Explain the necessary resources in creativity.

- (b) What is moral development ? Discuss any two factors influencing moral development. **7**

OR

Explain how self control develops ?

3. Short note : (any **four**) **16**

- (1) Importance of school in personality development.
- (2) Phonology and semantic –as faces of language.
- (3) Distribution of intelligence.
- (4) Mentally-retarded Children
- (5) Self-control and aggression.
- (6) Internalization of moral-norms.

4. Answer in **one-two** sentences : **12**
- (1) Define personality.
 - (2) What is abstraction ?
 - (3) What is syntax ?
 - (4) Give the formula for measuring intelligence.
 - (5) What is moral behaviour ?
 - (6) What is instrumental aggression ?

5. (a) Fill in the blanks : **8**
- (1) _____ means the socially and culturally expected behaviour from males and females. (Gender-roles, Stereotyping)
 - (2) At the age of about _____ years, the child is able to express abstract thoughts into meaningful words. (11, 6 – 10)
 - (3) _____ is an important aspect in communication. (Message, Language)
 - (4) The word ‘Personality’ is derived from the Latin word _____.
(Persona, person)
 - (5) According to Jean Piaget’s studies, the formal operational stage of cognitive development emerges only after _____ years. (11, 7 – 11)
 - (6) _____ means a person’s perception of a self as relatively male or female characteristics. (Gender-role, Self identity)
 - (7) _____ are those behavioural patterns which are socially and religiously considered good and accepted. (Moral norms, Internalization)
 - (8) According to Thorndike, intelligence consists of _____ types. (three, five)

- (b) Match the column : **6**

A	B
(1) Smith	(a) Necessary resources in creativity
(2) Binet-Simon	(b) Two-factor Theory
(3) Jean Piaget	(c) Studies on speed of learning words by infants
(4) L.M. Terman	(d) First intelligence test
(5) Spearman	(e) Studies on mentally gifted
(6) L.E. Berk	(f) Stages of Cognitive development